

Forslag til forespørgselsdebat om at udarbejde landsplanlægning omkring vore alderdomshjem / ældre boliger i hele.

(Medlem af Inatsisartut Hans Enoksen, Partii Naleraq)

Svarnotat

(Medlem af Naalakkersuisut for Familier, Ligestilling og Sociale Anliggender)

Tak til forslagsstilleren for at stille dette forslag til forespørgselsdebat, om at man i samarbejde med kommunerne igangsætter planlægningen af byggeri af bl.a. alderdomshjem. Denne tanke bakker op om Naalakkersuisuts igangværende arbejde med anlægssektorplaner. Her har fokus været at synliggøre og diskutere områdernes snitflader på tværs af sektorer og kommuner.

De ældres boligbehov tilgodeses netop bedst i den landsplanlægning, spørgeren nævner. Ser man på tværs af sektorer, er det tydeligt, at behovet for plejehjemspladser hænger sammen med, hvad kommunerne kan tilbyde af støtte for at blive længst muligt i eget hjem. I mange tilfælde vil en styrket hjemmepleje være billigere for kommunen og væsentligst bedre for de ældre, end flere plejehjemspladser. Der er behov for en planlægning, hvor ældreboliger placeres i nærheden af plejehjem, således at plejehjemmet også kan fungere som dagcenter for de ældre, der bor i nærheden. Derudover er der behov for et mere fleksibelt byggeri, multifunktionelt byggeri, hvor man fx accepterer lidt større anlægsudgifter for til gengæld at få byggeri, der både kan bruges som fx kollegier, ældreboliger og handicapboliger.

Som forslagsstilleren er inde på i sit forslag, er det vigtigt, at det er godt at blive gammel i Grønland.

De fleste ved, at vi i de kommende årtier står overfor en betydelig stigning i antallet af ældre. På baggrund af denne stigning står velfærdssystemet overfor stigende udfordringer, som vi skal løse.

De omtalte udfordringer er ikke alene demografiske, men også strukturelle. Derfor er der brug for nytænkning inden for ældreområdet, hvor bl.a. kommunernes behov i højere grad skal indarbejdes i landsplanlægningen på området.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at ældreområdet er et kommunalt anliggende, hvor Naalakkersuisut kan yde 50 % tilskud til opførelse af ældreinstitutioner. I denne sammenhæng er Departementet sammen med kommunerne gennem anlægssektorarbejdet ved at undersøge mulige løsningsmodeller for de ældre.

I forbindelse med Naalakkersuisuts arbejde har vi konstateret, at betydeligt flere af vores ældre bor på ældreinstitution i forhold til de nabolande, vi normalt sammenligner os med. De har valgt at visitere i en mindre grad på ældreinstitutioner pga. de samfundsmæssige omkostninger forbundet hermed. Derfor må vi i højere grad tilskynde lignende praksis på området. Dette gælder ligeledes udnyttelsen af ældreinstitutionsplasser, idet en del af pladserne anvendes af handicappede borgere under 65 år, som har behov for særskilte løsninger, som er tilpasset denne gruppe.

Det kan foreslås, at kommunerne i højere grad benytte sig af alternative boformer på ældre- og handicapområdet. Det kunne være ældrekollektiver, ældrevenlige samt handicapvenlige boliger. Øget fleksibilitet på begge områder samt investeringer i mere hjemmehjælp vil gøre det muligt for vores borgere i en højere grad at leve et langt, produktivt og selvstændigt liv i eget hjem. Denne fleksibilitet ved vi, at borgerne her i landet selv ønsker. I den sidste ende vil nye fleksible løsninger som disse både være til gode for vores borgere og samtidigt billigere for vores samfund.

Det er vigtigt for Naalackersuisuts arbejde på ældreområdet at have en tæt dialog med kommunerne samt løbende inkludere landets ældreforening i relevante spørgsmål. Derfor skal tidligere nævnte forslag og mulige løsningsmodeller undersøges i samarbejde med begge parter.

Uanset hvad, skal vi have mod til at vurdere, udfordre og stille det nuværende system højere krav. Ellers kan vi ikke udforme bedre, koordinerede samt langsigtede investeringsplaner for vores forskellige ældregrupper, herunder blandt andet demente.

Med disse ord ønskes en fortsat god og konstruktiv debat.